МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої ради УДУ
імені Михайла Драгоманова
«27» червня 2025 р., протокол №14
Голова Вченої ради,
ректор університету, академік
Віктор АНДРУЩЕНКО

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА ФІЛОСОФІЯ

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Галузі знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність: В10 Філософія

Освітня кваліфікація: доктор філософії з філософії

Введено в дію:
Наказ № 265 від 30.06.2025 р.

Київ – 2025 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-наукової програми

«ФІЛОСОФІЯ»

Гарант ОНП _____ Катерина ГОНЧАРЕНКО
(підпис)

Вчена рада Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики

Протокол від «25» червня 2025 р. № 11

Голова Вченої ради Інституту _____ Сергій РУСАКОВ
(підпис)

Навчально-методичний центр

Начальник НМЦ _____ Алла РОМАНЧУК
(підпис)

Відділ аспірантури і докторантури

Завідувач відділу _____ Ксенія БОДНАР
(підпис)

Науково-методична рада університету

Протокол від «26» червня 2025 р. № 10 _____ Микола ЧУМАК
(підпис)

Голова Науково-методичної ради _____ Роман ВЕРНИДУБ
(підпис)

Проректор з наукової роботи _____ Григорій ТОРБІН
(підпис)

Освітня програма розроблена :

Керівник робочої/проєктної групи Катерина ГОНЧАРЕНКО – кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії

Члени робочої/проєктної групи:
Денис СВИРИДЕНКО – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти;
Сергій ТЕРЕПИЩИЙ – доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціальної філософії та освітньої політики;
Рустам БАБАЄВ – здобувач третього рівня вищої освіти спеціальності Філософія, ОНП Філософія.

Рецензенти:
Михайло БОЙЧЕНКО – доктор філософських наук, професор, професор кафедри теоретичної і практичної філософії, Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
Дмитро ШЕВЧУК – доктор філософських наук, професор, доктор філософських наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Національного університету «Острозька академія».

Відгуки роботодавців:
Сергій ЙОСИПЕНКО – доктор філософських наук, завідувач відділу історії філософії України Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, заступник директора Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України;
Віталій ТУРЕНКО – доктор філософських наук, доцент кафедри філософії гуманітарних наук Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Відгуки стейкхолдерів:
Максим ГАЛЬЧЕНКО – доктор філософських наук, директор Інституту обдарованої дитини НАПН України, лауреат Державної премії України в галузі освіти;
Роман ВОЛОШИН – PhD з філософії, голова проектного офісу при Міністерстві молоді та спорту України / Міністерство молоді та спорту України, Управління національної та громадської ідентичності.

Освітньо-наукова програма «Філософія», за якою провадиться освітня діяльність третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки здобувачів ступеня Доктора філософії за спеціальністю В10 Філософія розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» і «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №266 від 23.03.2016 р.

Програма відповідає Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 р. № 287та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій, затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 509 від 12.06.2019 р.).

Освітньо-наукова програма Філософія розроблена з урахуванням Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30 серпня 2024 р. № 1021 та сучасних рекомендацій і визнаних ефективних практик наукової освіти Європейського освітнього простору:

Перелік нормативних документів:

Закон України «Про вищу освіту»;
Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу»;
Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261;
Положення «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. № 266;
Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 р. № 309;
Порядок присудження наукових ступенів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами);
Наказ МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»;
Наказ МОН України від 14.01.2016 № 13 «Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам» (зі змінами);
Наказ Міністерства освіти і науки України від 23 вересня 2019 року № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук»;
Постанова «Питання стипендіального забезпечення» від 12 липня 2004 р. № 882 · Постанова «Деякі питання діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» від 27 липня 2016 р. № 567;
Порядок подання повідомлень про захист дисертацій
Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність: постанова КМУ від 12 серпня 2015 р. № 579;
Вимоги до опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук, 2019 р.;
Вимоги до опублікованої монографії, що подається на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук, 2019 р.;
Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії;

Перелік наукових фахових видань України, наукові публікації в яких зараховуються за темою дисертації на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії, і опубліковані до 12 березня 2020 року;

ПРОЄКТ «Порядок присудження наукових ступенів доктора наук і доктора філософії спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ)»;

Щодо розміщення повідомлень про прийняття дисертацій до захисту: Лист МОН України від 26.09.2019 р.;

Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 № 1254 «Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» [Режим доступу: https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-unesennya-zmin-do-metodichnih-rekomendacij-shodo-rozroblennya-standartiv-vishoyi-osviti];

Постанова Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 р. № 509 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341» [Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2019-%D0%BF/paran2#n2];

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів» від 19 травня 2023 р. № 502. [Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2023-%D0%BF#Text];

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації науково-педагогічних і наукових кадрів» від 3 травня 2024 р. № 507. [Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/507-2024-%D0%BF#Text];

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 08.04.2025 р. № 426. [Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/426-2025-%D0%BF#Text];

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30 серпня 2024 р. № 1021. [Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-%D0%BF#Text].

Інші нормативні документи

- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc / 04_2016_ESG_2015.pdf] ;
- International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: http://www.uis.unesco.org/education /documents/isced – 2011 - en.pdf];
- ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISC ED - F 2013):UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: http://www.uis.unesco.org];
- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. № 1648), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 3від 29.03.2016 р.);
- Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images /doc/04_2016_rozroblennya_osv_program_2014_tempus - office.pdf];
- «Зальцбурзькі принципи I» - Salzburg I "Conclusions and Recommendations from the Bologna Seminar on "Doctoral Programmes for the European Knowledge Society", 2005;
- «Зальцбурзькі принципи II» - "Salzburg II Initiative Recommendations" of the European University Association (EUA Council for Doctoral Education), 2010;
- «Принципи інноваційної докторської підготовки» - Principles for Innovative Doctoral Training, Mapping Exercise on Doctoral Training in Europe in 2011 by the ERA Steering Group Human Resources and Mobility (ERA SGHRM), European Commission Directorate-General for Research & Innovation, 27.06.2011;
- Рекомендацій Ради докторської освіти Європейської асоціації університетів (EUA Council for Doctoral Education (EUA-CDE)) та Європейської ради здобувачів докторської освіти і молодих дослідників (EURODOC);
- Рекомендацій Ліги європейських дослідницьких університетів (LERU) «Елементи кращої практики докторської підготовки» (Good Practice Elements in Doctoral Training), 2015.
- Стратегія сталого розвитку України до 2030 року (проект Закону України від 07.08.2018 № 9015).

І. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності В10 Філософія

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Український державний університет імені Михайла Драгоманова Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти: доктор філософії (PhD) Спеціальність: В10 Філософія Освітня програма: Філософія Освітня кваліфікація: доктор філософії з філософії
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Філософія
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 48 кредитів ECTS, термін навчання 4 роки
Форма навчання	Очна (денна/вечірня) / Заочна
Наявність акредитації	Національне агентство забезпечення якості вищої освіти Україна Термін подання програми на акредитацію – 2025 р.
Цикл/рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень / FQ-EHEA – третій цикл, EQF LLL – 8 рівень, НРК України – 8 рівень
Передумови	Наявність здобутої вищої освіти ступеня «магістр» зі спеціальності Філософія.. Для осіб, що здобули попередній ступінь вищої освіти за іншими спеціальностями, передбачено додатковий фаховий іспит з метою перевірки набутих компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності Філософія для другого (магістерського) рівня вищої освіти.
Мова(и) викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки з періодичним оновленням
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	https://kf.shf.udu.edu.ua/ https://kf.shf.udu.edu.ua/nauka/aspirantura https://udu.edu.ua/nauka/aspirantura
2 – Мета освітньо-наукової програми	
Метою освітньо-наукової програми є забезпечення підготовки всебічно освічених, висококваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів у сфері філософії, конкурентноспроможних фахівців, здатних до самостійної науково-дослідної та інноваційної діяльності, розв'язування складних наукових завдань, пов'язаних із запитами сучасної гуманітаристики, продукування нових системоутворюючих знань з вагомою науковою новизною та вираженим теоретичним і практичним значенням, а також вирішення важливих наукових проблем, пов'язаних з фундаментальними філософськими засадами сучасності, з урахуванням суспільно-філософських процесів в Україні, світі та глобальних цілей сталого розвитку. Програма забезпечує належний супровід підготовки та захисту дисертаційних робіт і спрямована на формування активного дослідника-філософа, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір, готового до застосування набутих компетенцій в аналітичній, науковій, дослідницькій, експертній, організаційній та практичній діяльності.	

3 - Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація *(за наявності)*	Галузь знань - В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність - В10 Філософія Освітньо-наукова програма зорієнтована на генерування вмінь та компетентностей доктора філософії, здатного здійснювати науково-дослідну, аналітичну, експертну, організаційну діяльність у галузі гуманітаристики та дотичних до неї міждисциплінарних напрямків. *Об'єкт діяльності:* загальні проблеми філософії, історії філософії, філософської методології, соціальної філософії, філософії культури; організація і забезпечення освітнього процесу в закладах вищої освіти з підготовки фахівців до реалізації науково-дослідної і прикладної діяльності в галузі філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах. *Цілі навчання*: аналіз та інтеграція актуального наукового знання про особливості філософського осмислення суспільства, культури, методів досліджень у галузі філософії; аналіз історико-філософського процесу та специфіки гуманітарних дисциплін; розвиток здатності продукування (творення) та впровадження нового верифікованого філософського знання в практику професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм академічної доброчесності філософа. Підготовка фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми професійного та/або дослідницького характеру у галузі філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення у відповідній галузі. *Теоретичний зміст предметної області*: історія та теорія філософії, філософська методологія, аналіз здобутків світової філософії, сучасні соціальна філософія та методи філософських досліджень, особливості філософського осмислення гуманітарних наук та культури тощо, концепції провідних науковців у галузі філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах, принципи, методи, що формують загальні та спеціальні компетентності майбутніх докторів філософії в галузі В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В10 Філософія. *Методи, методики та технології*: володіти методами теоретичного та емпіричного дослідження, методами кількісного та якісного аналізу даних, сучасними філософськими методами; розробляти, верифікувати дослідницькі методики й процедури, перевіряти їх ефективність. *Інструменти та обладнання*: комп'ютерна техніка і мультимедійне обладнання; мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні, що дозволяють досягати цілей навчання та професійного розвитку. Зазначені цілі загалом відповідають стратегії розвитку, місії, візії, принципам Українського державного університету імені Михайла Драгоманова як закладу вищої освіти, потребам аспірантів, викладачів та стейкхолдерів.
Орієнтація освітньо-наукової	Освітньо-наукова, академічна програма. Програма поєднує глибоке опанування фундаментальної філософської

програми	теорії з розвитком практичних дослідницьких навичок. Вона формує компетентності для створення нових наукових ідей, розв'язання складних філософських проблем, проведення самостійних досліджень, написання наукових робіт та інтеграції у світове філософське співтовариство, а також забезпечує навички викладання у закладах вищої освіти. Програма має чітку дослідницьку орієнтацію, що дозволяє здобувачам проводити оригінальні дослідження для отримання ступеня доктора філософії та реалізовувати набуті компетентності в науці, культурі, освіті та громадянському суспільстві. Її гнучка структура забезпечує ефективну підготовку до професійної діяльності, пов'язаної з філософським аналізом суспільних процесів та етичних проблем. Виконання програми є необхідною умовою для отримання кваліфікації доктора філософії за спеціальністю В10 Філософія та атестації випускника аспірантури Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.
Основний фокус освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма спрямована на осягнення фундаментальних філософських засад сучасності, історичну еволюцію світової та вітчизняної філософської думки, суспільно-філософські процеси в Україні та глобалізованому світі, а також світоглядні, етичні та антропологічні виклики в контексті цілей сталого розвитку. Освітньо-наукова програма орієнтована на глибоку академічну підготовку та продукування нових, системоутворюючих філософських знань із вагомою науковою новизною. Програма забезпечує концептуалізацію складних світоглядних проблем, розробку інноваційних методологічних підходів та критичний аналіз соціокультурних трансформацій суспільства. Це забезпечує формування конкурентоспроможного фахівця та активного дослідника-філософа, здатного інтегрувати високу філософську культуру в суспільний розвиток. Програма фокусується на розвитку спроможності здобувача здійснювати самостійну аналітичну, експертну, організаційну та науково-педагогічну діяльність у вітчизняному, європейському та світовому науково-освітньому просторі. Науково-дослідницька діяльність освітньо-наукової програми спрямована на формування системного наукового світогляду, розуміння засад академічної культури й наукової етики, зокрема у сфері філософських досліджень, здатності до інтелектуального пошуку та перегляду наукових парадигм. *Ключові слова:* актуальні проблеми сучасної соціальної філософії, світова філософія як школа думки, антропологічні перспективи науки, Humanitarian Studies, Philosophical Discourse about Culture,
Особливості програми	Освітньо-наукова програма передбачає гармонізацію наукового та практико-зорієнтованого змісту, спрямована на розвиток дослідницького потенціалу, сукупності загальних та фахових компетентностей здобувачів, що передбачає синергію освітніх функцій та формування трансверсальних компетентностей докторів філософії. Програма передбачає можливість проходження наукового стажування в іноземних закладах вищої освіти, з якими укладено угоди про академічну мобільність та співпрацю у сфері наукових досліджень. Усі здобувачі освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності В10 Філософія мають можливість сформувати індивідуальну освітню траєкторію з огляду на потреби виконання дослідницького проєкту й розвитку майбутньої кар'єри: шляхом вибору дисциплін іншого рівня

	освіти і через вибір дисциплін у циклі загальної чи фахової підготовки за певними напрямами. Значна увага приділяється вивченню іноземної мови, якою викладається одна з дисциплін та підготовці до міжнародної публікаційної активності. Здобувачі заохочуються до використання ресурсів і можливостей неформальної та інформальної освіти, міжнародного стажування та академічної мобільності. **Унікальність** ОНП полягає в **її варіативності, яка втілюється відповідно до профілю тієї чи іншої кафедри, що здійснює підготовку здобувачів**. Зокрема, кафедра філософії орієнтована на академізм, ґрунтовність, фундаментальність історико-філософських наукових досліджень. Особливістю наукових пошуків професорсько-викладацького складу та здобувачів кафедри полягає в дослідженні та розробці історичної еволюції світової та вітчизняної філософії в освітньому контексті. Особливістю кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики є розробка проблеми формування особистості в суспільствах перехідного типу та соціокультурних орієнтацій молоді та студентів: їх динаміка та формування в трансформаційному суспільстві. Кафедра ЮНЕСКО з наукової освіти, яка створена в 2021 році, отримала інституційний потенціал за міжнародними стандартами ЮНЕСКО. Спирається на сучасний закордонний досвід, прогресивну освітню політику розвитку наукового потенціалу держави, рекомендації ЮНЕСКО. Специфіка дослідницької проблематики здобувачів кафедри етики, естетики та філософії культури полягає в річищі осягнень екзистенціальних вимірів буття людини, трансформації світогляду сучасної людини, становленні ідентичності в різних соціокультурних системах. Унікальність освітньої програми також пов'язана з тим, що навчальні курси базуються на оригінальних програмах, що розроблені провідними науковцями Університету. Основою навчання в аспірантурі Університету є індивідуально-орієнтований підхід до здобувача. ОНП орієнтується на співробітництво із провідними навчальними закладами України, які мають право здійснювати діяльність у сфері вищої освіти, міжнародними організаціями, закордонними науковими установами та навчальними закладами.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Наукова, дослідницька, експертна, організаційна та дослідницька та управлінська діяльність в наукових установах та організаціях громадського сектору, викладацька діяльність в закладах вищої освіти. Імплементація фундаментального принципу навчання через дослідження в архітектоніку освітньо-наукової програми за спеціальністю В10 Філософія виступає ключовим гарантом високої готовності випускників до працевлаштування та їхньої конкурентоспроможності на сучасному динамічному ринку праці. Цей методологічний підхід трансформує класичну підготовку здобувачів третього освітнього рівня, забезпечуючи вихід за межі суто репродуктивного засвоєння знань і фокусуючи освітній процес на безпосередньому продукуванні інноваційного інтелектуального продукту. Завдяки інтеграції наукового пошуку в повсякденний академічний праксис, програма випускає всебічно підготовлених, адаптивних фахівців, які володіють всіма необхідними інструментами для гуманітарної експертизи.

Академічні права випускників	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітньо-науковий процес побудований на принципах особистісно орієнтованого навчання, на основі компетентнісного, системного, інтегративного підходів та базується на активному набутті знань у напрямі реалізації власного дослідницького проєкту з обраної проблеми у сфері філософії. Навчання спрямоване на обмін теоретичними і практичними здобутками, професійним досвідом у вітчизняному науково-освітньому середовищі, презентація власних досягнень у науково-освітньому дискурсі зарубіжжя в сфері філософії у формі публікацій, виступів, участі в семінарах, конференціях, workshop тощо. Можливість участі у міжнародних проєктах та програмах. Упродовж навчання за програмою здійснюється наукове керівництво, підтримка та консультування з боку інших колег наукової спільноти університету. Всі викладачі, залучені до реалізації програми відповідають пункту 38 чинних Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, що засвідчує наявність у кожного з них відповідних досягнень у професійній діяльності. Кожен викладач, який забезпечує освітню компонету та здійснює наукове керівництво, має наукові публікації у періодичних виданнях, індексованих у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science. Це дозволяє здійснювати навчання здобувачів на засадах новітніх тенденцій світового філософського дискурсу та передавати їм практичний досвід підготовки власних публікацій. Залученість викладачів до авторитетних міжнародних програм та ініціатив відображується в подальших розробках та удосконаленні навчальних програм та силабусів, а також в передачі практичного досвіду здобувачам.
Оцінювання	Види контролю: *поточний, підсумковий.* Форми контролю: усне опитування; письмовий та тестовий контроль; захист дослідницьких індивідуальних робіт, заліки, екзамени; атестація. Оцінювання знань, умінь і навичок аспірантів, набуття ними фахових компетентностей здійснюється за 100-бальною шкалою, переводиться в систему оцінок за національною шкалою та за шкалою Європейської кредитно-трансферної системи. Освітній складник програми – накопичувальна система, що передбачає оцінювання всіх видів аудиторної та позааудиторної роботи. Критерії оцінювання містяться у силабусах, що розміщено на сайті структурного підрозділу, а також озвучуються викладачами на перших заняттях, де роз'яснюються всі умови доя виконання завдань з дисциплін. Науковий складник програми – оцінювання наукової діяльності здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється на основі кількісних і якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану роботи аспіранта. Підсумковий контроль – щосеместрові звіти аспірантів щодо виконання індивідуального плану роботи, включаючи індивідуальну освітню і науково-дослідницьку компоненту на засіданні кафедри філософії, вченій раді ННІФОП. Атестація – публічний захист дисертаційного дослідження.

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері філософії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК4. Здатність розробляти проєкти та управляти ними. ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей. СК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень. СК3. Здатність застосовувати методи філософського і міджисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій. СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері філософії, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку філософії. СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень

7 – Програмні результати навчання	
	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій. РН2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми філософії державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях. РН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії. РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів.

	РН5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. РН6. Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці. РН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи. РН8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проєкти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми філософії з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів. РН9. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін. ПРН 10. Продукувати нові системоутворюючі знання на перетині фундаментальних проблем філософії та сучасних суспільних трансформацій в Україні та світі, гнучко моделюючи власну дослідницьку траєкторію відповідно до специфіки обраного наукового напряму (від класичного історико-філософського академізму до культурно-антропологічних чи соціально-освітніх студій), та верифікувати їх у сучасному науковому дискурсі.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітньої програми складається з професорсько-викладацького складу кафедр: філософії; соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики; кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти. До викладання окремих дисциплін відповідно до їх компетенції та досвіду залучений професорсько-викладацький склад кафедри германських мов факультету іноземної філології, кафедри методології та методики навчання фізико-математичних дисциплін вищої школи факультету математики, інформатики та фізики та ін. Наукова спрямованість освітньої програми передбачає широку участь фахівців, які відповідають напряму програми, що підсилює синергетичний зв'язок теоретичної та практичної підготовки. Керівник проєктної групи та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідають вимогам, визначеним п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	Підготовка фахівців за даною освітньою програмою здійснюється з використанням матеріально-технічної бази Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу (навчальні приміщення, комп'ютерні класи, мультимедійне обладнання, технічні засоби тощо) відповідає вимогам до проведення лекційних та семінарських занять, у т. ч. в дистанційному режимі на платформі Moodle. В університеті є локальні комп'ютерні мережі з вільним доступом до мережі Інтернет, функціонують особисті електронні кабінети студентів. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура гуртожитки, їдальня, спортивні зали та відкриті спортивні майданчики тощо). Приміщення

	для наукових заходів (каб. 3-14, каб 232 та ін..). Підготовка здобувачів здійснюється й з урахуванням функціонування інклюзивного освітнього середовища з сукупністю умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей, що регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в українському державному університеті імені Михайла Драгоманова (нова редакція) протокол №6 від 19 грудня 2024 року.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт університету https://udu.edu.ua містить інформацію про освітньо-професійні програми, навчальну, наукову та виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти, віртуальне навчальне середовище Moodle тощо. В наявності є необхідні для здійснення освітнього процесу інформаційні ресурси для забезпечення професійної підготовки студентів, а саме: Google Meet, ліцензійний Zoom Meetings for Education; офісний пакет Microsoft Office (компоненти MS Word, MS Excel, MS Power Point та ін.). У процесі професійної підготовки майбутніх докторів філософії переважно використовується робота з програмами-браузерами, корпоративною електронною поштою та сервісами Google. Належна забезпеченість бібліотеки підручниками та посібниками, вітчизняними і закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного профілю, доступ до мережі Інтернет та локальної мережі університету, авторських розробок професійно-викладацького складу https://enpuir.udu.edu.ua/, а також ліцензійний доступ до ресурсів Scopus та Web of Science. Вимоги щодо проведення лекційних та семінарських занять визначаються Положенням про організацію освітнього процесу УДУ імені Михайла Драгоманова та іншими внутрішніми положеннями. Навчально-методичне забезпечення передбачає наявність навчальних та робочих програм освітніх компонентів, силабусів, електронних навчальних курсів, навчальних посібників, методичних рекомендацій. Навчально-методичне забезпечення підготовки здобувачів III рівня вищої освіти відповідає ліцензійним вимогам. Також в межах програми аспірант самостійно може обирати додаткові освітні платформи для формування трансверсальних (наскрізних) компетенцій, що закріплено у «Положенні про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу УДУ імені Михайла Драгоманова» протокол №2 від 26 січня 2023 р.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Реалізується на підставі договорів між УДУ імені Михайла Драгоманова та закладами вищої освіти і науковими установами України, які провадять підготовку здобувачів третього (доктор філософії) освітнього рівня зі спеціальності В10 Філософія.
Міжнародна кредитна мобільність	Згідно договорів зі зарубіжними університетами, що передбачають академічну мобільність (у рамках програми ЄС Еразмус +). Договори про міжнародну мобільність: Варшавський університету / University of Warsaw (https://www.uw.edu.pl/); Мадридський університет імені Карлоса III / Universidad Carlos III de Madrid (https://www.uc3m.es/home); Університет імені Вітаутаса Великого / Vytautas Magnus University (https://www.vdu.lt/en/); Український Вільний Університет в Мюнхені Ukrainian Free University (https://www.lu.lv/); Університет імені Адама Міцкевича Adam

	Mickiewicz University (https://amu.edu.pl/). Правовий базис визнання навчання за кордоном спирається на Конвенцію про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабонська конвенція, 1997 р.), ратифіковану Україною у 1999 році. Головний принцип конвенції, інтегрований в університетську політику: кредити, здобуті в іншому ЗВО, мають бути визнані, якщо немає суттєвих розбіжностей між програмами. В університеті процедура регламентується чинним «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу УДУ імені Михайла Драгоманова» протокол №3 від 9 березня 2023 року.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Згідно з чинним законодавством України та після вивчення курсу української мови.

ІІ. Перелік освітніх компонентів освітньо-наукової програми

2.1. Перелік освітніх компонентів ОНП

Код освітнього компонента	Освітні компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота відповідно до навчального плану)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
	Обов'язкові компоненти ОП		
ЗН 01	Філософські студії	3	іспит
ЗН 02	Академічна іноземна мова у професійній діяльності та дослідженнях	3	залік
ЗН 03	Академічна українська мова у професійній діяльності та дослідженнях	3	залік
ЗН 04	Методи планування та обробки результатів наукових досліджень	3	залік
ЗН 05	Наукометрія та науково-організаційна діяльність	3	залік
СП 01	Світова філософія як школа думки	4	іспит
СП 02	Humanitarian studies: philosophical discourse about culture	4	залік
СП 03	Актуальні проблеми сучасної соціальної філософії	4	іспит
СП 04	Педагогіка та методика викладання у вищій школі	3	залік
	Практична підготовка		
П 01	Науково-педагогічна практика	6	залік
	Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:	**36**	
	Вибіркові компоненти		
СВ 01	Дисципліна 1	3	залік
СВ 02	Дисципліна 2	3	залік
СВ 03	Дисципліна 3	3	залік
СВ 04	Дисципліна 4	3	залік
	Загальний обсяг вибіркових освітніх компонентів:	**12**	
	Загальний обсяг освітньої програми	**48**	

Загальний обсяг освітньої програми 48 кредитів ЄКТС

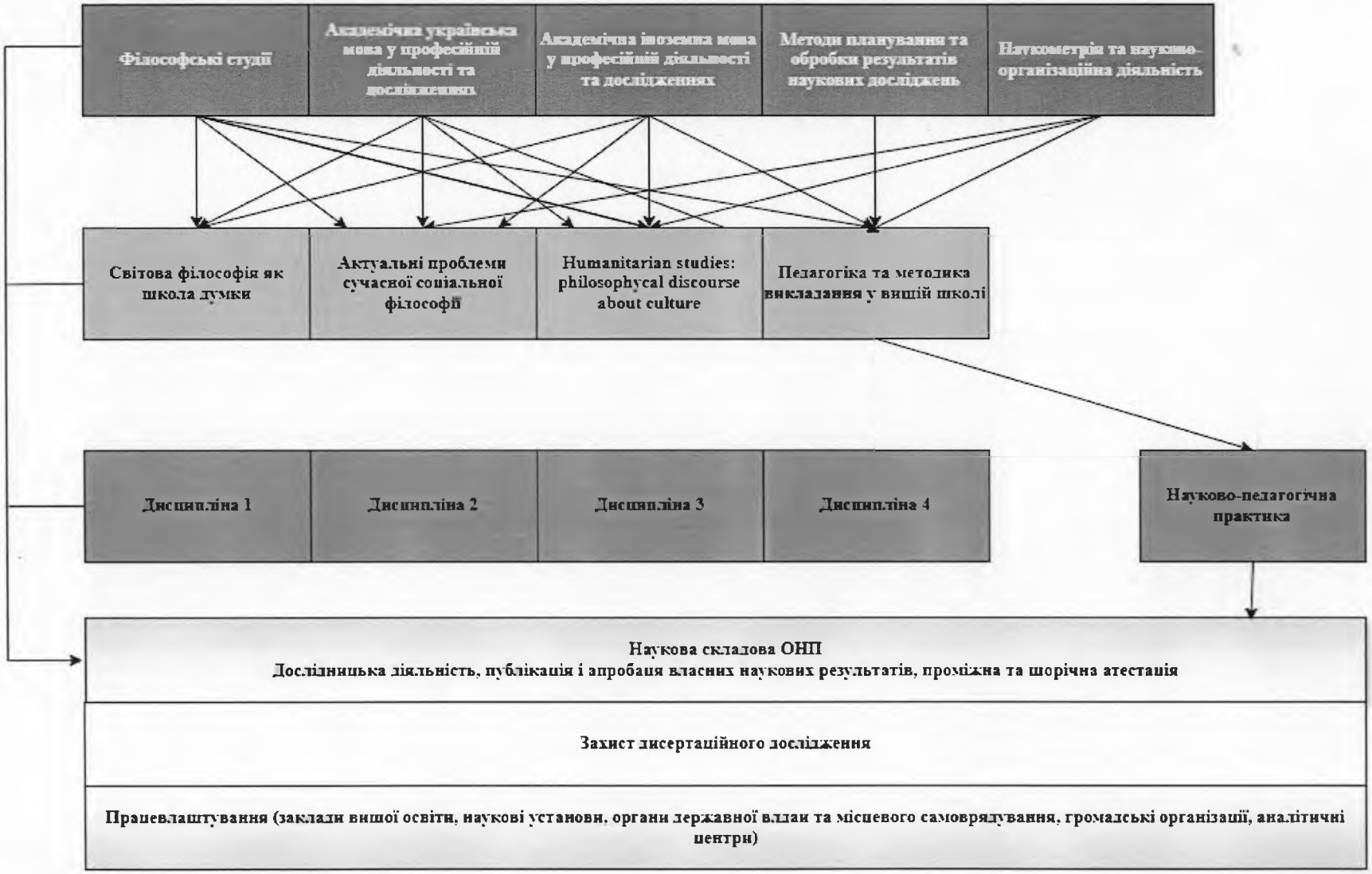
ІІІ. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітньо-наукової програми Філософія зі спеціальності В10 Філософія регулюється «Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами), «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова», а також Стандартом вищої освіти зі спеціальності Філософія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти». Атестація спрямована на підтвердження набутих загальних і фахових компетентностей, а також досягнення визначених програмою результатів навчання. Обов'язковою умовою допуску до атестації (захисту дисертаційного дослідження) є: повне виконання індивідуального навчального та наукового планів здобувачем; успішне проходження всіх етапів контролю освітньої складової (заліки, іспити) ОНП; наявність не менше трьох наукових статей у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України, у тому числі статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science та/або Scopus; наявність апробації матеріалів на наукових, науково-практичних конференціях, семінарах та інших заходах; наявність завершеного тексту дисертації.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним оригінальним, розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері філософії або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики, результати якого становлять оригінальний внесок у розвиток даної галузі. Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Використання інструментів штучного інтелекту в освітній та науково-дослідній діяльності здобувачів дозволяється виключно як допоміжний інструмент за умови обов'язкового текстового маркування або посилання на характер його використання. Це регулюється Положенням про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова, протокол № 4 від 19 грудня 2024 року та додатковими Рекомендаціями щодо використання ШІ в освіті. Для запобігання порушенням академічної доброчесності наукові напрацювання здобувачів освітньо-наукової програми Філософія підлягають обов'язковій цифровій верифікації за допомогою ліцензованих систем автоматизованої перевірки тексту Turnitin та StrikePlagiarism. Повний рукопис дисертаційного дослідження проходить фінальний антиплагіатний аудит на рівні структурного підрозділу. За результатами цієї перевірки здобувачеві видається офіційна Довідка про перевірку на наявність текстових запозичень, що є обов'язковим документом для допуску дисертації до подальшого публічного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді. Дослідження має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти. Дисертаційна робота має відповідати іншим вимогам, встановленим законодавством. Вимоги до виконання дослідження відповідають Порядку присудження наукових ступенів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами). Обсяг дисертаційного дослідження відповідає межам встановленим у Порядку (на

	здобуття наукового ступеня Доктора філософії дисертація повинна мати обсяг основного тексту 4,5-7, а для суспільних і гуманітарних наук – 6,5-9 авторських аркушів, оформлених відповідно до державного стандарту).
Вимоги до публічного захисту	Для отримання висновку про наукову новизну та цінність дисертаційної роботи здобувач подає на кафедру заяву про попередній дисертації та протягом місяця презентує результати дослідження на засіданні кафедри. Метою обговорення є фахова оцінка новизни дисертації, обґрунтованості її методологічної бази, достовірності отриманих результатів, теоретичного та практичного значення висновків, а також відповідності роботи вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та готовності тексту до офіційного захисту. Результати обговорення фіксуються у вигляді висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який видається здобувачу протягом двох тижнів. У разі позитивної оцінки кафедра, на засіданні якої здійснювалася публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації, подає вченій раді університету пропозиції щодо кандидатур до складу разової ради. У разі відсутності у закладі можливості призначити двох рецензентів з урахуванням вимог разова рада утворюється у складі голови ради, одного рецензента та трьох офіційних опонентів.. Якщо висновок негативний, здобувач має право повторно звернутися після доопрацювання тексту, але не пізніше ніж за шість місяців до завершення терміну навчання. Процедура створення разової ради та присудження ступеня доктора філософії регулюється чинним законодавством і завершується видачею диплома після успішного публічного захисту. Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь голова та члени ради, а також за бажанням присутні на засіданні. Засідання ради вважається чинним у разі участі у ньому та голосуванні повного складу ради.

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ «ФІЛОСОФІЯ»

(для здобувачів третього освітнього рівня вищої освіти)

V. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Компетентності	ОК 1 (ЗН01)	ОК 2 (ЗН02)	ОК 3 (ЗН03)	ОК 4 (ЗН04)	ОК 5 (ЗН05)	ОК 6 (СП01)	ОК 7 (СП02)	ОК 8 (СП03)	ОК 9 (СП04)	П 01
Інтегральна компетентність	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1	+						+		+	+
ЗК 2	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ЗК 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 4		+	+	+		+		+		+
ЗК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
СК 1	+	+	+			+	+	+	+	
СК 2		+	+	+	+		+		+	
СК 3	+				+	+	+	+	+	
СК 4	+	+		+	+	+	+	+		+
СК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
СК 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

VI. Матриця забезпечення результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

Позначки програмних результатів та освітніх компонентів	ОК 1 (ЗН01)	ОК 2 (ЗН02)	ОК 3 (ЗН03)	ОК 4 (ЗН04)	ОК 5 (ЗН05)	ОК 6 (СП01)	ОК 7 (СП02)	ОК 8 (СП03)	ОК 9 (СП04)	П 01
РН 1	+					+	+			
РН 2		+	+	+	+			+	+	+
РН 3	+					+	+	+	+	+
РН 4	+		+	+	+	+	+	+	+	
РН 5		+	+	+	+	+	+	+		
РН 6	+					+	+		+	
РН 7		+	+	+	+				+	+
РН 8		+			+	+		+		
РН 9	+	+			+	+	+	+	+	+
РН 10				+		+	+	+		

VII. Наукова складова в означенні термінів і результатів

Передусім під час навчання в аспірантурі здобувач повинен повністю реалізувати освітню та наукову складові програми. Наукова складова освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії зі спеціальності В10 Філософія спрямована на формування дослідницької самостійності та наукової зрілості здобувача. Вона реалізується завдяки злагодженій системі наукового керівництва, регулярній публікаційній активності результатів досліджень у фахових наукових виданнях, а також активній участі у наукових конференціях, семінарах і круглих столах, що організовуються кафедрою, факультетом, університетом, науковими установами України та закордонними партнерами.

Науковий компонент програми є обов'язковою частиною підготовки і реалізується завдяки виконанню індивідуального плану наукової роботи. Він передбачає проведення самостійного філософського дослідження під керівництвом наукового керівника з подальшим оформленням його результатів у вигляді дисертаційної роботи відповідно до чинних законодавчих вимог. Підсумком цього процесу є успішний публічний захист дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Рік навчання	**Виконання наукової складової**
І рік навчання	Протягом перших двох місяців із моменту зарахування здобувач здійснює вибір, обґрунтування та остаточне формулювання теми дисертаційного дослідження. Науковий напрям роботи, разом з індивідуальним планом наукової роботи, проходить обов'язкову процедуру експертного обговорення й затвердження на засіданні профільної кафедри, вченій раді інституту та затверджується вченою радою університету. Паралельно з визначенням теми аспірант розпочинає системну роботу над категоріально-понятійним апаратом дослідження: здійснює моніторинг та аналіз вітчизняного й закордонного наукового дискурсу за профілем теми; формує репрезентативну джерельну базу та укладає первинний бібліографічний список; окреслює ключову наукову проблему, обґрунтовує об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження; визначає вихідну гіпотезу та базові теоретико-методологічні підходи; розробляє розгорнуту структуру (зміст) майбутньої дисертації. До кінця першого року навчання здобувач має повністю завершити теоретико-методологічне дослідження в межах першого розділу дисертації, підготувавши його текстовий варіант, що містить глибокий історіографічний аналіз та критичний огляд наявної літератури. Апробація та оприлюднення результатів наукового пошуку реалізується завдяки підготовці й публікації наукових праць у фахових виданнях України та закордонних періодичних виданнях, а також через участь із доповідями в наукових конференціях, круглих столах та семінарах (міжнародного та всеукраїнського рівнів). *Моніторинг та атестація виконання індивідуального плану.* Контроль за якістю та своєчасністю виконання індивідуального плану освітньо-наукової програми здійснюється колегіально. Здобувач двічі на рік (за підсумками семестру та навчального року) проходить процедуру проміжного звітування на засіданні кафедри. За результатами публічного захисту звіту кафедра ухвалює висновок про рівень виконання аспірантом індивідуального плану (наукової та освітньої складових), який затверджується вченою радою інституту та фіксується у підсумковому атестаційному листі здобувача.

	Невиконання індивідуального плану без поважних причин є підставою для відрахування з аспірантури.
ІІ рік навчання	На другому році навчання здобувач переходить до активної фази самостійного наукового пошуку, що передбачає глибоке аналітичне опрацювання розширеної джерельної бази та верифікацію ключових філософських понять і категорій дослідження. Під безпосереднім кураторством наукового керівника триває системна текстова розбудова дисертаційної роботи. Основним завданням цього етапу є повна теоретична розробка структури дисертації, які містять безпосередньо дослідницьку, концептуальну та критико-аналітичну частини роботи. Оприлюднення та апробація наукових результатів на другому курсі набуває регулярного характеру і передбачає: публікаційну активність, а саме написання та опублікування наукових статей у фахових виданнях України (категорії «Б») та періодичних виданнях, індексованих у міжнародних наукометричних базах (Scopus / Web of Science); апробацію результатів та презентацію проміжних висновків дослідження у формі доповідей та тез на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, методологічних семінарах та круглих столах. *Контроль виконання та піврічна/річна атестація.* Згідно з регламентом моніторингу якості підготовки, аспірант двічі на рік підлягає обов'язковій проміжній атестації. Здобувач представляє розгорнутий письмовий та усний звіт про стан виконання індивідуального плану (фіксуючи рух за освітніми модулями, відсоток готовності тексту дисертації та наявність друкованих праць) на засіданні кафедри. Рішення кафедри щодо успішності чи неуспішності проходження етапу оформлюється у вигляді офіційного висновку, який підлягає затвердженню вченою радою інституту та вноситься до індивідуального атестаційного листа аспіранта. Своєчасне виконання зазначених індикаторів є передумовою для переведення здобувача на третій рік навчання.
ІІІ рік навчання	На третьому році навчання здобувач фокусується на розгортанні та системній деталізації самостійного наукового пошуку, що передбачає викристалізування положень наукової новизни та формування власного оригінального підходу до розв'язання обраної проблеми. Під керівництвом наукового керівника здійснюється написання й теоретичне обґрунтування матеріалів всіх розділів, а також підготовка проєкту висновків. На цьому етапі створюється розширений і змістовно цілісний макет майбутньої дисертації, чернетковий варіант якого слугуватиме базою для фінального дооформлення, редагування та технічного зведення рукопису на четвертому році навчання відповідно до чинних вимог МОН України. Освітньо-наукова та апробаційна діяльність здобувача на третьому курсі передбачає: виконання публікаційних вимог з підготовки та опублікування серії наукових праць (зокрема статей у фахових виданнях України категорії «Б» та періодичних виданнях, індексованих у базах Scopus / Web of Science), що репрезентують проміжні та основні результати дослідження. Наукова апробація та активне представлення ключових концептів роботи у формі доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах та фахових методологічних семінарах. *Контроль виконання та піврічна/річна атестація.* Контроль за виконанням індивідуального плану та моніторинг динаміки підготовки дисертаційного дослідження здійснюється колегіально двічі на рік. Аспірант представляє розгорнутий звіт, макет написаних розділів дисертації праць та звітну

	документацію на розгляд випускової кафедри. Результати захисту звіту фіксуються у висновку кафедри, де обов'язково зазначається відсоток фактичної готовності матеріалів дослідження та рекомендації щодо подальшої роботи. Даний висновок затверджується вченою радою інституту та заноситься до атестаційного листа. Успішне виконання всіх індикаторів третього року є підставою для переведення аспіранта на заключний (четвертий) курс навчання для остаточного дооформлення тексту дисертаційного дослідження та проходження процедури попередньої експертизи.
IV рік навчання	На четвертому році навчання здобувач переходить до фінального етапу реалізації індивідуального плану наукової роботи, що повністю узгоджено з чинною Постановою Кабінету Міністрів України № 1479 від 30 грудня 2022 року «Про внесення змін до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», нормативними вимогами МОН України та внутрішніми положеннями УДУ імені Михайла Драгоманова. Під безпосереднім керівництвом наукового керівника, який здійснює постійний моніторинг якості дослідження та несе відповідальність за високий рівень наукових результатів і своєчасність виконання всіх етапів роботи, здобувач здійснює остаточне дооформлення та технічне зведення повного тексту дисертаційного дослідження, а також завершує формування переліку основних результатів дисертації у фахових виданнях України (категорії «Б») та міжнародних виданнях, індексованих у базах Scopus / Web of Science. На четвертому році навчання, здобувач має повністю завершити написання дисертації та подати рукопис разом із науковими публікаціями на кафедру для проходження процедури попередньої експертизи (передзахисту). Дана процедура передбачає попередній розгляд та презентацію ключових результатів і положень наукової новизни дисертаційного дослідження на розширеному засіданні кафедри із залученням рецензентів, за результатами публічного обговорення та позитивної оцінки яких кафедра ухвалює та надає здобувачу Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. *Контроль за виконанням фінальних процедур з виконання індивідуального плану.* Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю В10 Філософія вважається повністю виконаною за умови отримання здобувачем позитивного Висновку про наукову новизну та успішного проходження підсумкової атестації з подальшим публічним захистом наукових здобутків у разовій спеціалізованій вченій раді, утвореній в УДУ імені Михайла Драгоманова, що є правовою підставою для присудження ступеня доктора філософії та видачі диплома державного зразка.